
Fra: Chriss Are Farsund [mailto:chrissare@hotmail.com]
Sendt: 18. mars 2014 21:21
Til: Postmottak HOD
Emne: Høringsuttalelse om reservasjonsordningen for fastleger

Jeg viser til høringsbrev av 21.01.2014 om reservasjonsordningen for fastleger. Jeg ber departementet registrere min uttalelse som en egen høringsuttalelse.

Den reservasjonsretten som i dag er hjemlet i abortlovens § 14 og forskriftens § 15, er etter min mening tilstrekkelig for å ivareta helsepersonell i situasjoner der de kan påberope seg alvorlige samvittighetskonflikter. Fastlegen har ikke myndighet når det er tale om valget av abort eller ikke, og står for langt fra selve inngrepet til å kunne påberope seg en alvorlig samvittighetskonflikt «knyttet til liv og død». Jeg mener derfor at fastleger ikke skal ha rett, adgang eller mulighet til å reservere seg mot enkelte oppgaver som ligger i avtalen vedkommende har inngått med kommunen om å sikre alle sine listepasienter adekvat helsehjelp. De foreslåtte prosedyrer vil nødvendigvis medføre store ulemper for den enkelte kvinne: Hennes adgang til helsevesenet blir begrenset, og hun får selv ansvaret for å orientere seg og bytte lege om det er mulig. Uansett innebærer forslaget at i en situasjon hvor hun nettopp er avhengig av den tillitsfulle relasjonen som er opparbeidet over tid med en fast lege, blir belastet med å måtte legge frem sin sak for en ukjent lege. Med andre ord: Ordningen departementet foreslår for å administrere et helt nytt prinsipp i primærhelsetjenesten, vil medføre en merbelastning for den enkelte kvinne og krever en egeninnsats som ikke er rimelig når vi ser dette i sammenheng med den helsehjelpen hun har krav på.

Reservasjonsmulighet for fastleger sikrer heller ikke det særlig statsråden har framstilt som fordelene med en slik ordning, at kvinner slipper å møte leger som er negative til abort: Hun kan fortsatt risikere å møte en lege som ønsker å reservere seg, men ikke får adgang til det av praktiske grunner eller fordi kommunen har lagt ned veto mot ordningen. Det er i mine øyne heller ingen løsning å frata kommunene denne selvbestemmelsesretten, og i stedet bestemme dette sentralt fra departementet, da jeg av prinsipp er i mot en rett for leger til å reservere seg mot slike konsultasjoner.

På side 19 i høringsnotatet, står det at en fastlege kan reservere seg mot «alle handlinger som inngår i prosessen fra å motta en kvinnes spørsmål eller begjæring om abort» til å:

-Gi kvinnen informasjon om hva samfunnet kan tilby henne av bistand.

Kommentar: Å gi kvinner informasjon om hva samfunnet kan tilby, er jo nettopp det fastlegene burde gjøre, dersom de ønsker å redusere aborttallene. Økonomiske støtteordninger fra NAV, Amatheia og mulighet for adopsjon er nettopp informasjon og alternativer som kan være avgjørende for gravide som har vanskelig for å ta en avgjørelse hva gjelder abort.

-Gi informasjon om inngrepets art og medisinske virkninger.

Kommentar: Også dette er viktig informasjon for kvinnen, slik at hun kan fatte en beslutning.

-Fastsette svangerskapets varighet.

Kommentar: Av medisinske grunner er det viktig for den gravide å få fastsette svangerskapets varighet. Det i forhold til tidspunkt for ultralyd, behov for tidlig ultralyd i forhold til tidligere komplikasjoner (preeklampsi, tvillingfødsler), arvelige sykdommer med mer. Å ikke fortelle lengden på svangerskapet må være både medisinsk uforsvarlig og meningsløst, slik jeg ser det.

Når det gjelder menneskerettigheter, er det i denne saken et klart spørsmål om kolliderende rettigheter, fordi det utelukkende er kvinner som rammes av det foreslåtte regelverket. I tilfeller med kollisjon mellom ulike gruppers interesser vil det være særlig vanskelig å nå frem med at reservasjonsmulighet er en menneskerettighet, og at leger derfor bør få anledning til å reservere seg ut over dagens regelverk.

Med den modellen som nå lanseres, kan jeg ikke se at Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet og Statens helsetilsyn ivaretar sitt ansvar for å sikre lik adgang til helsehjelp over hele landet.

Vh

Chriss Are Farsund

Førde

Sogn og Fjordane